

ВПЕРШЕ Полісся зустрічало його у 1973 році -- тоді саме царювали під синіми небесами золоті куполи дерев. Це свято кольору наvertsало на легкий сум, бо ж у вічності вже відкраєно чималий шмат життя...

На пограниччі стерні та лісу оповила його сонячна злива. Дивився, як скоробіжно текла вона по золотих тріпотливих листяних шовках, пестила барву -- червоногарячу й жовту, винувато-прощально голубила зелену, -- так, ніби завинила, що привела сюди нареченого свого жовтня... (природа Полісся стане для нього незбагненим магнітом...)

Чоловік, подолавши півсвіту із сибірського краю, втішався невимовно акварелями дня. "Занесло аж куди", -- ніби підсміювався над собою, але то не був докір, бо ж не вибрик випадку привів його на це поле, а неситима жага знову підкусила його, підстьобнула самолюбство. Так вже було -- одразу після студентських літ.

Із автобіографії: "Закінчивши Івановський енергетичний інститут за спеціальністю інженер-теплоенергетик, у 1952 році я розпочав трудову діяльність на атомному комбінаті "Маяк", відомому ще як Челябінськ-40. Та мені і моїм колегам здавалося, що ми здатні принести більше користі на об'єктах, які тільки народжувалися -- там же знання можна проявити сповна! Молодості завжди хочеться чогось такого дерзновенного. Ми написали лист міністру Середмашу, виклавши свої міркування. До нас поставилися з розумінням. Хочете? Будь-ласка. Так я потрапив на ТЕЦ Сибірського хімічного комбінату, інакше Томськ-7. Почав рядовим інженером, пройшов усі виробничі щаблі, і з 1968 по 1973 рік працював директором ТЕЦ. У ті роки Сибхімкомбінат уособлював усе передове в атомній науці і практиці. А на початку сімдесятих, коли ядерна енергетика набирала темпів, мені запропонували очолити одну із АЕС. Тоді вже було розпочато будівництво Смоленської, розгорталися роботи на спорудженні Західно-Української, а з січня 1974 року мала "стартувати" Калінінська. "Вибирай" -- сказали в міністерстві, але зауважили, що найбільш доцільний варіант такий: їдеш на Західно-Українську, а потім "розміняєшся" з директором Смоленської -- він же виходець із Здолбунівського району, тому виявив бажання повернутися на батьківщину. Та сталось не так, як гадалось. Ще не встиг я кілька місяців побути тут, як надійшла інша пропозиція -- очолити Калінінську АЕС. Не

Але впродовж діяльності на РАЕС Володимиру Коровкіну довелося змагатися не так з об'єктивними обставинами, як з кон'юнктурою. У перший же рік своєї роботи на Поліссі він мав стати втілювачем традиційної для радянських "ударних" будов схеми облаштування житла: спочатку для людей треба ставити бараки, а з квартирами почекають. Протестувало все його єство: "Не війна ж нині, отямтесь! Немає нічого постійнішого, аніж зроблене тимчасово - хто не відає простої мудрості?" -- доводив не раз партійним та державним верховодам. Слава Богу, тут був однодумець -- Геннадій Куксов, перший начальник управління будівництва. Вони розумілися з півслова. Сміливий Куксов підтримав колючого Коровкіна -- почали нечу-

Коровкіна, писані анонімами. Проте розумні люди бачили, що чоловік вибрав єдиний вірний шлях, адже таким чином була забрана з-під неба і врятована дорогоцінна апаратура. Важливість цього вчинку оцінена сьогодні, коли багатостраждальну "четвірку" прагнуть довести до завершення -- незалежно, допоможе Захід, чи ні. Леонід Кучма скаже директору після відвідин блока восени минулого року: "Я не сподівався, що тут вже вийшли на такий високий рівень готовності".

Президент України гідно оцінив зусилля експлуатаційників та будівельників, які навіть в умовах економічних труднощів зуміли провести якісне контрольне складання реактора, основного турбінного устаткування, відмінний монтаж великогабаритного насосного,

місіях МАГАТЕ, зокрема, інспектував японську та американську ядерні станції, був доповідачем на конференціях за кордоном. Спочатку вчився він, тепер вчаться і в нього, адже ядерні установки РАЕС займають високу позицію серед енергоблоків світу.

Якось заступник Володимира Коровкіна з економічних питань Володимир Бондаренко сказав: "Директор вклав праці в місто не менше, аніж у станцію. Це його дітище. Образно кажучи, він ніколи не проходив байдуже повз деревця, коли бачив, що воно не прийнялося... Завжди знаходив час, щоб детально обговорювати з проектантами зодчі проблеми. Підказував, радив, сперечався з ними, наполягав. І це завжди було компетентно. Він за духом своїм прихильник індивідуального житлового будівництва в місті. На його прохання до нас часто приїжджали художники: малювали панно, вітражі робили. Сюди якось і ковала привів директор, щоб той з металу виконав деякі фігури. У нього є своє розуміння естетики. Це його ідеологія: все побити гарно і назавжди".

По горосколу належить він до Риби. Як відомо, вони "наділяють" людину великими творчими здібностями, особливим ставленням до прекрасного. У нашому випадку не виняток. Певним чином у студентські роки його сформувало спілкування з відомим палехським художником Іваном Вакуровим. Родина митця стала другою сім'єю для старшокласника. Тут, по суті, започаткувалися його духовні смаки. Саме в дитинстві, у славнозвісній художній столиці Росії Палеху, він вперше прочитав Тараса Шевченка російською та українською мовами. Писав вірші. А ще спорт живив його душу й тіло -- відмінний боксер, легкоатлет, любитель плавання...

До чого б тут, здавалося, цей екскурс? А ви побудьте на концертах кузнецьких аматорів співу і танцю, на виставках художників і народних умільців, а ви гляньте, який величний собор його мрії звівся в Надстир'ї, згадайте, як приходять до читача книжки тутешніх літераторів, як перемагають на європейських помостах кузнецьовці, -- зваживши це, ви засвідчите: меценатство -- від бажання плекати красу.

... Молочно кипітимуть яблуні у його саду. Візьме свої пасічницькі обладунки -- і до бджоли. В юні роки від батька пізнав таємницю роїв, навіть раз постраждав від них...

АТОМНИЙ ПАТРІАРХ

ЗУСТРІВ СВОЄ 70-ЛІТТЯ НА ПОСТУ ДИРЕКТОРА АЕС, ЯКУ ВІН ОЧОЛЮЄ НЕЗМІННО 26 РОКІВ -- З ЧАСУ ЇЇ БУДІВНИЦТВА

ж... Он скільки людей покликав за неближчими усіх-усюд, зірвав, по суті, з місць. Вони повірили, визнали лідером. Вже потім його не звабили ніякими столічними посадами, в тому числі й міністерськими, на інші станції запрошували, зокрема, на Запорізьку, -- щоразу, як тільки там міняли директора. Заманювали в підрозділи міжнародних структур -- з проживанням на Заході. Не погоджувався... "Обов'язок же був перед людьми", -- пояснює директор.

Тим, кого покличе Коровкін з собою через багато-багато літ у польську глибинку, тим, хто прийде до нього з навколишніх сіл, він теж хотів добра, аби їм жилося ліпше. І коли віроломно в його директорську долю ввірталася біда, означена словом "карсти", він, було, грішним ділом подумав, що не зможе виправдати сподівань тисяч людей. Ошкірені провалля загрожували не так цьому всьому громаджу бетону й металу, як тим, хто жив тут і чий надії могли поламатися шцент...

Всі тоді спостерігали за його поведінкою: одні зі злою посмішкою, інші співчутливо, але більшість -- все-таки з вірою. Коли заупинили станцію, то іноді здавалося, що назавжди, адже в керівників галузі така думка дедалі більше виникала. Достатньо тоді було "розм'янути", поїхати звідси, і всі повірили б, що справді, тут небезпека, -- це й яка. Тоді б розпалася відмінна команда, місто було б покинуте напризволяще. Звісно, люди роботу знайшли б, адже тоді будувалося багато атомних блоків. Але тут зайняли тверду позицію: слід знайти грамотне інженерне рішення і врятувати об'єкт. Залучили всю наукову рать, вітчизняний і закордонний досвід застосували: залили під фундаменти спеціальну суміш. До того ж, гідропоруди герметизували. Завдяки цьому рівень ґрунтових вод стабілізувався, і в майбутньому карстові явища вже нікому не сушили голови.

Я показав йому ліворуч: "Ось АЕС". Тоді праворуч: "Ось місто. В усьому тут -- Коровкін".

Він ступив на цю землю сорокатрьохрічним. Звідси ж розмахнувся своїм властивим рвійним кроком і в двадцять перше століття.

Тут, де сьогодні громаддя РАЕС, колись директор ще встиг пройтися поживним полем, зірвати кілька ромашок перед рвучими навальними бульдозерами і подарувати білопелюсткові сонця молодим геодезисточкам. Тут, за спинами чотирьох блоків, він мріє сьогодні про наступні "мільйонники", яких вже зводитимуть діти і внуки першобудівників РАЕС -- ниточку-передавачку вони беруть у свої руки.

ваний у тодішній практиці експеримент: стали готувати комунікації, щоб у першу чергу створити основу для житлового будівництва. Керівництво галузі дивилося на них із сварливо піднятим пальцем: мовляв, якщо втягнетеся у "невдячну" справу, не зумієте її завершити й не буде де поселяти прибулих людей, голови ваші полетять. Але ж подужали! Такого ще не траплялося в радянському просторі, щоб АЕС починалася з ... двох житлових будинків. Далі помешкань ставало більше й більше. Окремі з них певний час ґуртожитками служили. Що було б у Кузнецовську за іншого підходу? До сих пір в багатьох містах-супутниках АЕС та й не тільки АЕС, стоять вагончики-халупи. І від них ніяк позбавитися. Горе, а не життя в таких хижках.

Ті рішення були визначальними для долі міста. Багато таких же, доленосних, приймав потім і з наступними начальниками управління будівництва -- Ігорем Смоктьєм, Василем Огородником, керівниками управлінь трестів.

НЕПРОСТО давалося Володимирі Коровкіну, так би мовити, приховане ігнорування мораторію. Директор-бо знав, що пора абсурду пройде, гору візьме здоровий глузд. Тому на РАЕС воволі продовжували монтувати обладнання, потроху доводили його до пускових параметрів. Паралельно в багатьох інстанціях розглядалися доноси на

теплотехнічного обладнання тощо. Глава держави підтримав і далекосяжні наміри Володимира Коровкіна про дальше розширення станції.

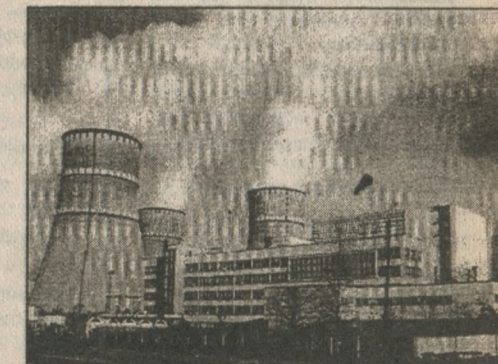
Директор вважає, що і п'ятий, і шостий блоки мають стати частиною цього ядерного об'єкта. Якісно новою -- з "шістсот шістдесятими", наприклад, реакторами, можливо, із сухими градирнями. Мрійник? "Слід розумно розвивати ядерну енергетику. Одночасно я далекий від думки про те, що вона зовсім безлечна. Лише людина несповна розуму може стверджувати про стопроцентну безпечність АЕС. Але ми присвятили своє життя тому, щоб добитися абсолютної надійності. І коли я чую відгуки деяких людей про нас як губителів природи, то задаю їм таке запитання: невже ви гадаєте, що оператори, які управляють ланцюговою реакцією, тільки й думають про те, аби створити ще один чорнобиль, від чого загинули б вони і їх сім'ї? Найголовніший підсумок сьогодні полягає в тому, що мої підлеглі не допустили радіаційних катаклізмів. І за це їм честь", -- говорить він.

Підвищення безпеки, досягнення високих стандартів експлуатації... Саме робота в цьому руслі принесла станції міжнародний авторитет. І її директору теж. Респектабельного, високоосвіченого професіонала, його цінують у десятках країн. Тричі він перебував у

пекельного атомного нуртовизища. Директор ядерної станції прийде до своїх вуликів, аби поновити в собі розуміння коловороту пелюсток і крилець, в яких лише його око вдатне розгледіти, як сіється золоте марево медоносного пилку.

Коли думаєш про феномен Володимира Коровкіна, особистість, яка стала відома в європейському і позаєвропейському світі, вічно респектабельного патріарха атомної промисловості, кавалера орденів трьох держав, єдину в Європі людину, яка очолює атомну електростанцію незмінно двадцять шість років, -- коли окидаєш об'єктивним поглядом постать цього чоловіка, то саме з граней діянь і вибудовуєш собі його неординарну величину, розвиток якої йшов за законами функціонування осіб елітарних -- творців нових цінностей, навколо яких обертається світ.

Віктор ДАНИЙ.

Рівненська АЕС працює надійно і стабільно.
Фото Н.Тимофеєнко.